

Warszawa, dnia 6 stycznia 2003 r.

Opinia

w sprawie dostosowania projektu ustawy o zmianie ustawy o zawodzie lekarza (druk nr 1224) do standardów akcesyjnych Unii Europejskiej

I Uwagi co do zgodności z prawem UE

1. Wybór trybu rozpatrywania projektu - zgodność z Regulaminem Sejmu

Rada Ministrów zadeklarowała, że projekt ustawy o zmianie ustawy o zawodzie lekarza ma na celu dostosowanie polskiego ustawodawstwa do prawa Unii Europejskiej. Tym samym spełnione zostały wymogi Regulaminu Sejmu RP (art. 96 – 104) uzasadniające rozpatrywanie przez Komisję Europejską Sejmu RP przedłożonego projektu ustawy jako projektu ustawy dostosowawczej. Do projektu, oprócz uzasadnienia, zostały dołączone: uzasadnienie dostosowawczego charakteru projektu, projekty dwóch obwieszczeń, do wydania których na podstawie projektowanej ustawy zostanie upoważniony minister właściwy do spraw zdrowia, tzw. tabelę zgodności oraz tłumaczenia 4 dyrektyw wspólnotowych, do których ma nastąpić dostosowanie ustawy o zawodzie lekarza.

Tłumaczenia nie uwzględniają jednak wszystkich zmian dyrektyw (punkt 6 niniejszej opinii).

Do projektu dołączono opinię Sekretarza Komitetu Integracji Europejskiej o zgodności projektu z prawem Unii Europejskiej. Z niektórych fragmentów opinii Sekretarza KIE wynika jednak, że prawdopodobnie nie uwzględnia ona ostatecznej wersji projektu zawartej w druku nr 1224, dotyczy to: uwag odnoszących się do art. 1 pkt 5 projektu w zakresie art. 5a ustawy o zawodzie lekarza (art. 1 pkt 5 projektu nie dotyczy art. 5a ustawy o zawodzie lekarza), uwag odnoszących się do art. 6 projektu (w art. 6 nie ma mowy o znajomości języka), uwag odnoszących się do art. 1 pkt 14 projektu (który dotyczy art. 43 ustawy nowelizowanej, a nie – jak w opinii - art. 20a i 20 b tej ustawy).

2. Przedmiot projektu ustawy

Projekt ustawy określa zasady i warunki przyznawania przez okręgową radę lekarską prawa wykonywania zawodu lekarza i lekarza dentystry m.in. na podstawie prawa do wykonywania tego zawodu w państwie członkowskim Unii Europejskiej, na podstawie uzyskanego tam wykształcenia, nabytych kwalifikacji oraz wykonywanej praktyki zawodowej. Projekt określa też uchylenie w stosunku do obywateli państw członkowskich obowiązku poświadczenia egzaminem znajomości języka polskiego z chwilą uzyskania przez Polskę członkostwa w UE. Ponadto projekt umożliwi dofinansowanie przez ministra właściwego do spraw zdrowia szkoleń specjalizacyjnych, wskazuje podmioty uprawnione do podyplomowego kształcenia lekarzy, precyzuje zasady używania tytułów specjalisty. Na podstawie projektu użyte w obowiązujących przepisach wyrazy „lekarz stomatolog” będą zastąpione wyrazami „lekarz dentysta”.

Uchwalona na podstawie projektu ustawa ma wejść w życie z dniem uzyskania przez RP członkostwa w UE (za wyjątkiem niektórych przepisów, które wejdą w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia).

3. Prawo Unii Europejskiej w materii objętej projektem

W zakresie wspólnotowego prawa pierwotnego należy wskazać przepisy art. 39, 43 i 49 Traktatu ustanawiającego Wspólnotę Europejską (TWE), dotyczące swobodnego przepływu osób realizowanego poprzez zasadę swobodnego przepływu pracowników, swobodę działalności gospodarczej i swobodę świadczenia usług wewnątrz Wspólnoty.

W zakresie wspólnotowego prawa wtórnego należy wskazać:

- dyrektywę Rady 78/686/EWG z dnia 25 lipca 1978 r. w sprawie wzajemnego uznawania dyplomów, świadectw i innych dokumentów poświadczających formalne kwalifikacje osób wykonujących zawód lekarza dentystry, zawierającą postanowienia ułatwiające skuteczne korzystanie z prawa do zakładania przedsiębiorstw i swobody świadczenia usług (Dz. Urz. WE L 233, 24.08.1978), ze zmianami;
- dyrektywę Rady 78/687/EWG z dnia 25 lipca 1978 r. w sprawie koordynacji przepisów prawnych, regulacji i działań administracyjnych dotyczących działalności lekarzy dentystrów (Dz. Urz. WE nr L 233, 24.08.1978), ze zmianami;

- dyrektywę Rady 93/16/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie ułatwienia swobodnego przepływu lekarzy i wzajemnego uznawania ich dyplomów, świadectw i innych dokumentów poświadczających formalne kwalifikacje (Dz. Urz. WE nr L 165, 07.07.1993), ze zmianami;
- dyrektywę Rady i Parlamentu Europejskiego 2001/19/WE z dnia 14 maja 2001 r. zmieniającą dyrektywy Rady 89/48/EWG i 92/51/EWG w sprawie powszechnego systemu uznawania kwalifikacji zawodowych oraz dyrektywy Rady 77/452/EWG, 77/453/EWG, 78/686/EWG, 78/687/EWG, 78/1026/EWG, 78/1027/EWG, 80/154/EWG, 80/155/EWG, 85/384/EWG, 85/432/EWG, 85/433/EWG i 93/16/EWG dotyczące zawodów pielęgniarstwa ogólnej, lekarza dentysty, lekarza weterynarii, położnej, architekta, farmaceuty i lekarza (Dz. Urz. WE nr L 206, 31.07.2001).

4. Stan zobowiązań Polski

W Narodowym Programie Przygotowania do Członkostwa 2001 r. (NPPC), w zakresie priorytetu 2.5. przewidziano dostosowanie polskiego prawa do dyrektyw sektorowych w zakresie uznawania kwalifikacji zawodowych m.in. lekarza i lekarza stomatologa. W NPPC przewidziano nowelizację ustawy o zawodzie lekarza jako dostosowanie do dyrektyw wspólnotowych: 78/686/EWG, 78/687/EWG oraz 93/16/EWG. Uchwalenie nowelizacji było zaplanowane na III kwartał 2001 r. a wejście w życie – zasadniczo - na dzień przystąpienia Polski do UE.

5. Zakres dostosowania dokonywanego przez projekt

Projekt zawiera przepisy dostosowujące prawo polskie do prawa Unii Europejskiej w zakresie swobody przepływu osób realizowanej poprzez wprowadzenie przepisów ułatwiających faktyczne korzystanie ze swobody działalności gospodarczej i świadczenia usług - w sposób zgodny z dyrektywami wspólnotowymi. Dotyczy to przede wszystkim zasad uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich UE, a więc kwestii uznawania dyplomów i dokumentów poświadczających kwalifikacje formalne, wykształcenie i odbyty staż. Projekt dostosowuje też prawo polskie do prawa wspólnotowego w zakresie używania tytułów specjalisty w różnych dziedzinach medycyny.

Faktyczne dostosowanie przewidziane w projekcie nastąpi z chwilą przystąpienia Polski do UE (np. dopiero wówczas nie będzie wymagany od obywateli państw członkowskich UE egzamin poświadczający znajomość języka polskiego, a wystarczy oświadczenie o znajomości języka w zakresie koniecznym do wykonywania zawodu).

Dostosowanie wynikające z projektu musi być uzupełnione wskazaniem specjalności lekarskich uzyskiwanych w państwach członkowskich, a odpowiadających specjalnościom uzyskiwanym w Polsce oraz wykazem dyplomów i dokumentów poświadczających kwalifikacje do wykonywania zawodu lekarza lub lekarza dentysty. Projekt ustawy zawiera upoważnienia do ogłoszenia odpowiednich obwieszczeń. Do projektu dołączono też projekty obwieszczeń, jednak w tytule i treści jednego z nich nadal błędnie zachowano nazwę „lekarz stomatolog”, zamiast konsekwentnie: „lekarz dentysta”.

6. Tłumaczenie aktów prawnych Unii Europejskiej

W przypadku trzech zamieszczonych w druku tłumaczeń aktów prawnych (dyrektyw Rady: 78/686/EWG, 78/687/EWG, 93/16/EWG) nie uwzględniono wszystkich zmian tych aktów. Z projektu (a także z dołączonej do projektu tabeli zgodności) wynika, że zmiany zostały w projekcie uwzględnione. Dotyczy to np. proponowanego art. 5b ust. 3 i 4 nowelizowanej ustawy w zakresie dostosowania do przepisów artykułów 19a i 19b dyrektywy Rady 78/686. Artykułów 19a i 19b w ogóle nie ma w zestawieniu tłumaczeń dołączonych do projektu. Dołączone do projektu tłumaczenia powinny być tłumaczeniami obowiązujących wersji wspólnotowych aktów prawnych. Wynika to z art. 99 ust. 3 Regulaminu Sejmu, który wyraźnie mówi o „polskich tłumaczeniach przepisów prawa europejskiego, do których ma być dostosowane prawo polskie zmieniane przez ustawę dostosowawczą”.

7. Konkluzje

Przedłożony projekt ustawy o zmianie ustawy o zawodzie lekarza dostosowuje prawo polskie do prawa Unii Europejskiej w zakresie wykonywania zawodu lekarza i lekarza dentysty. Nedoręczenie posłom tłumaczeń aktualnych wersji przepisów prawa europejskiego, do których ma być dostosowana ustawa o zawodzie lekarza (punkt 6 niniejszej opinii) utrudnia podjęcie postępowania nad

przedłożonym projektem. Ponadto należałoby wyjaśnić wątpliwości dotyczące aktualności opinii Sekretarza KIE do projektu – wobec błędnego powołania w tej opinii jednostek redakcyjnych projektu (punkt 1 niniejszej opinii).

II Uwagi legislacyjne

- 1) w art. 1 pkt 15) wątpliwości budzi data 31 grudnia 2002 r. która wyznacza koniec terminu uzyskania określonego tam dokumentu. Czy w związku z - oczywistym już - znacznie późniejszym ewentualnym uchwaleniem ustawy takie sformułowanie ma sens?
- 2) zupełnie nieczytelny jest przepis art. 6 projektu ustawy. Pomijając już omyłkowe przytoczenie adresu publikacyjnego ustawy o zmianie ustawy o zawodzie lekarza, niemożliwa jest interpretacja jakiegokolwiek normy, która z tego artykułu miałyby wynikać.

Biuro zastrzega sobie prawo zgłoszenia dalszych, bardziej szczegółowych uwag w trakcie prac Komisji.

Opracowała: Dorota Olejniczak